

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a sudcov JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci navrhovateľa: **Š. Z.**, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad vo Veľkom Krtíši**, Lučenecká 33, Veľký Krtíš, za účasti: **Slovenský pozemkový fond Bratislava, regionálny odbor**, Petöfiho 16, Lučenec, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2008/00177 zo dňa 21. októbra 2008, konajúc o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp 125/2008-61 zo dňa 12. marca 2010, jednomyseľne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25 Sp 125/2008-61 zo dňa 12. marca 2010 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu č. 2008/00177 zo dňa 21.10.2008 a účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Uvedeným rozhodnutím odporca, ako príslušný správny orgán podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“), rozhodol v reštitučnej veci

navrhovateľa tak, že navrhovateľ spĺňa podmienky podľa § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z. v spojení s § 3 ods. 2 uvedeného zákona k pozemkom v katastrálnom území (ďalej len „k.ú.“) K., zapísaným v pozemnoknižnej vložke č. X. ako
parc. č. PK X., orná pôda o výmere 43.404 m²
parc. č. PK X., orná pôda o výmere 34.528 m²
parc. č. PK X., orná pôda o výmere 43.160 m² a
parc. č. PK X., orná pôda o výmere 42.830 m² s tým, že navrhovateľovi nemožno navrátiť vlastníctvo z dôvodu uvedeného v § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z., a preto sa mu priznáva právo na náhradu vo vlastníckom podiele 1/1 na podiel pôvodného vlastníka, t.j. spolu 163.992 m². Za nenavrátene pozemky podľa § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. môžu byť oprávnenej osobe prevedené bezplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu, alebo sa oprávnenej osobe poskytne finančná náhrada vo výške ustanovenej podľa osobitného predpisu.

Podľa výroku III. napadnutého rozhodnutia správneho orgánu navrhovateľ nespĺňa podmienky uvedené v § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. na navrátenie vlastníctva k pozemkom alebo priznania práva na náhradu za pozemky

- v k.ú. K., parc. č. PK X., TTP, o výmere 0,1949 ha, vedená na liste vlastníctva č. X. v prospech navrhovateľa, parc. č. PK X., orná pôda, o výmere 1,5540 ha, ktorá je vedená na liste vlastníctva č. X. v prospech navrhovateľa, parc. č. PK X. orná pôda o výmere 0,8833 ha, ktorá je vedená na liste vlastníctva č. X. v prospech navrhovateľa
- za pozemok v k.ú. K., parc. č. PK X. orná pôda o výmere 2,5895 ha, ktorá je vedená na liste vlastníctva č. X. v prospech navrhovateľa
- za pozemok v k.ú. V. parc. č. PK X., identická s E KN parcelou č. X., orná pôda o výmere 0,0462 ha, ktorá je vo vlastníckom podiele 1/3 vedená na liste vlastníctva č. X. v prospech navrhovateľa.

V odôvodnení svojho rozhodnutia odporca poukázal na predchádzajúce rozhodnutie vo veci reštitučného nároku navrhovateľa (č. k. 25 Sp/12/2006-70 zo dňa 03.11.2006) a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (č. k. 6 Sžo/4/2007 zo dňa 19.09.2007), ktorým mu bolo prvé rozhodnutie odporcu č. 2006/00480-004 zo dňa 25.01.2006 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že v prejednávanej veci nebola sporná existencia reštitučného titulu, rozsah a označenie pozemkov dotknutých vo výrokovvej časti rozhodnutia, ani to, že za pozemky sa priznáva právo na náhradu podľa § 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. Z obsahu vyjadrení navrhovateľa je zrejmé, že tento nesúhlasil iba so stanovením výmery parcely č. PK X. vedenej v pozemnoknižnej vložke č. X. v k.ú. K., keď tvrdil, že správna výmera tejto parcely mala byť 20 ha 6.500 m² a nie 43.140 m² (4 ha 3.160 m²).

Krajský súd uviedol, že správny orgán v konaní dostatočne preukázal výmeru z existujúcich a dostupných dokladov a taktiež aj odôvodnil skutočnosť, prečo nebola výmera parcely č. PK X. (staré miestne parcelné číslo X.) zapísaná v pozemnoknižnej vložke pre k.ú.

K. č. X. Nepriamym dôkazom o tom, že právny predchodca navrhovateľa Dr. B. nevlastnil pozemok parc. č. PK X. vo výmere ako uvádzal navrhovateľ (20 ha 65 árov, prípadne aj 21 ha 25 árov 93 m²) je aj súpisová prihláška všetkých nehnuteľností Dr. B. zo dňa 28.06.1948, ktorú predložil aj navrhovateľ, kde je uvedená výmera spolu všetkých nehnuteľností Dr. B. v k.ú. K. v rozsahu 20 ha 65 m², pričom už aj z rozhodnutia odporcu (výroková časť II. a III.) je zrejmé, že Dr. B. vlastnil viac parciel než iba parcelu č. PK X. a pokiaľ by sa u parcely č. X. brala výmera taká, ako ju uvádzal navrhovateľ, tak by rozsah výmery v uvedenom súpise musel byť značne presiahnutý.

Výmera parcely č. PK X. pôvodného vlastníka Dr. E. B. 43.160 m² (4,3160 ha) bola stanovená aj v znaleckom posudku znalca Ing. F. K. č. 4/2005 zo dňa 29.12.2005. Túto výmeru znalec opätovne potvrdil vo svojom vyjadrení po vydanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a to dňa 05.08.2008. Výmeru parcely PK X. v k.ú. K. – 43.160 m² potvrdzuje aj list Správy katastra vo Veľkom Krtíši zo dňa 05.06.2008 označený ako poskytnutie údajov z katastra nehnuteľností, v ktorom liste odôvodňuje výmeru parcely podobne ako odporca vo svojom rozhodnutí.

Zoznam parciel, ktoré boli rozdelené počas zakladania pozemnoknižných vložiek v k.ú. K. je hodnoverným dokladom, pretože bol tak, ako to vyplýva z overenej kópie tejto listiny potvrdený aj okresným sudcom v Modrom Kameni (01.09.1937).

Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), zásadou úspechu v konaní.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom žiadal preskúmať rozhodnutie prvostupňového súdu. Uviedol, že listom zo dňa 28.05.2010 sa obrátil na Katastrálny úrad vo Veľkom Krtíši so žiadosťou o vydanie dokumentov, ktoré sú evidované na Správe katastra vo Veľkom Krtíši. Ďalej uviedol, že žiada nahliadnuť do spisov, ktoré sa nachádzajú na Katastrálnom úrade vo Veľkom Krtíši, Pozemkovom úrade vo Veľkom Krtíši a na Okresnom súde Veľký Krtíš. Tiež nesúhlasil s vybavením jeho podnetu Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky. K svojmu odvolaniu pripojil ďalšie dokumenty (Doloženie dokumentov ku konaniu 25 Sp 125/2008 zo dňa 19.06.2009, Oznámenie Katastrálneho úradu v Banskej Bystrici o vybavení sťažnosti zo dňa 19.06.2009, Oznámenie Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici zo dňa 22.01.2009, Odvolanie proti rozhodnutiu č. 2008/00177 zo dňa 21.10.2008, Zápisnicu o podaní podnetu zo dňa 16.12.2008 a Vyrozumenie Generálnej prokuratúry o vybavení podnetu zo dňa 19.03.2009).

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25 Sp 125/2008-61 zo dňa 12.03.2010 v celom rozsahu potvrdiť. Poukázal na to, že navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, resp. dôkazy, ktoré neboli známe a zistené v napadnutom rozhodnutí súdu prvého stupňa. Tiež uviedol, že celý spisový materiál týkajúci sa reštitučného podania navrhovateľa je pripojený

k súdному spisu v prejednávanej veci a po ukončení odvolacieho konania a vrátení spisového materiálu ho navrhovateľovi poskytnú k nahliadnutiu v plnom rozsahu.

Slovenský pozemkový fond navrhol napadnutý rozsudok prvostupňového súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods.1 veta prvá O.s.p. v spojení s ustanovením § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce (§ 246c O.s.p. v spojení s § 212 O.s.p. a nasl.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk, senát rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 01. mája 2011) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Pretože podanie navrhovateľa (odvolanie) neobsahovalo potrebné náležitosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) posúdil toto podanie podľa obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.). Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie odporcu o priznaní práva na náhradu za vyvlastnené pozemky v katastrálnom území K.

parc. č. PK X., orná pôda o výmere 43.404 m²

parc. č. PK X., orná pôda o výmere 34.528 m²

parc. č. PK X., orná pôda o výmere 43.160 m² a

parc. č. PK X., orná pôda o výmere 42.830 m²

z dôvodu zákonnej prekážky vrátenia vlastníctva podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z.

Ako vyplýva z predloženého spisového materiálu, dňa 08.12.2004 bol Obvodnému pozemkovému úradu vo Veľkom Krtíši doručený návrh na uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. Navrhovateľ si uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva k pozemkom po pôvodnom vlastníkovi Dr. E. B. v k.ú. V., K. a K. Pozemky Dr. E. B. prešli do vlastníctva štátu spôsobom uvedeným v § 3 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. rozhodnutím Konfiškačnej komisie v Modrom Kameni podľa nariadenia č. 104/45 Sb. n. SNR č. 189/162-1946 zo dňa 10.09.1946. Pôvodný vlastník nebol odsúdený podľa osobitných predpisov. Navrhovateľ je dedičom zo závetu, ktorý bol predložený v konaní o dedičstve, a ktorý nadobudol celé dedičstvo, čiže je oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z. a je štátnym občanom Slovenskej republiky. V prejednávanej veci bolo sporné len stanovenie výmery parcely č. PK X. vedenej v pozemkovej vložke č. X. v k.ú. K., ktorá podľa navrhovateľa mala byť 20 ha 6.500 m² a nie 43.160 m² (4 ha 3.160 m²).

Postup, keď nie je možné navrátiť vlastníctvo k pozemkom, ktoré prešli na štát alebo inú právnickú osobu na základe niektorého z reštitučných titulov uvedených v zákone č. 503/2003 Z.z. upravuje § 6 uvedeného zákona a nariadenie vlády Slovenskej republiky

č. 142/2009 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupe Slovenského pozemkového fondu pri poskytovaní náhradných pozemkov (ďalej len nariadenie č. 142/2009 Z.z.), ktoré nadobudlo účinnosť dňa 15.04.2009.

Ak nie je možné navrátiť vlastníctvo k pozemkom pre zákonnú prekážku stanovenú v § 6 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z., oprávnenej osobe sa prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu (náhradný pozemok) v primeranej výmere a bonite, v akej boli jej pôvodné pozemky, a to ak možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, ak s tým oprávnená osoba súhlasí, alebo oprávnenej osobe sa poskytne finančná náhrada (§ 6 ods. 2 veta prvá zákona č. 503/2003 Z.z.).

Cieľom tzv. reštitučných zákonov, medzi ktoré patrí i zákon č. 503/2003 Z.z., je náprava niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákonom ustanovenom období od 25. februára 1948 do 01. januára 1990 (§ 2 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z.), a to zákonom ustanoveným spôsobom (§ 3 zákona č. 503/2003 Z.z.). Zároveň však zákonodarca pri koncipovaní tohto okruhu právnych predpisov rešpektoval zásadu ochrany vlastníctva fyzických a právnických osôb, ktoré nehnuteľnosti pôvodne patriace oprávneným osobám (§ 2 zákona č. 503/2003 Z.z.) následne nadobudli, a ktoré nie sú povinnými osobami označenými v zákone (§ 4 zákona č. 503/2003 Z.z.).

Reštitučné konanie podľa zákona č. 503/2003 Z.z. je osobitým druhom správneho konania, na ktoré sa v zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 503/2003 Z.z. vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, t.j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Pozemkový úrad je teda pri rozhodovaní podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. tiež povinný postupovať podľa jednotlivých ustanovení správneho poriadku a pri ich aplikácii vychádzať zo základných zásad správneho konania (§ 3 správneho poriadku).

Je teda najmä viazaný zásadou zákonnosti (§ 3 ods. 1 správneho poriadku), v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Musí postupovať v konaní tak, aby zabezpečoval ochranu práv osôb a súčasne vyžadoval plnenie ich povinností v nadväznosti na ochranu záujmov štátu a spoločnosti.

Obvodný pozemkový úrad je viazaný správnym poriadkom a ako správny orgán s právomocou rozhodovať podľa zákona č. 503/2003 Z. z. je povinný zistiť všetky právne rozhodné skutočnosti bez ohľadu na to, v čí prospech svedčia. Z tejto jeho povinnosti zistiť úplný stav veci tiež vyplýva, že nie je viazaný návrhmi účastníkov konania na vykonanie dôkazov (§ 32 ods. 1 správneho poriadku). Stav veci musí byť zistený presne, čo znamená, že musí zodpovedať reálnej skutočnosti. Zistenie úplného a presného stavu vecí je základným predpokladom zákonnosti a správnosti rozhodnutia správneho orgánu.

Správny orgán je povinný hodnotiť každý dôkaz samostatne a potom všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov musí správny orgán náležite odôvodniť v odôvodnení rozhodnutia (§ 34 ods. 5 a § 47 ods. 3 správneho poriadku).

Podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z. vlastníctvo k pozemkom alebo k jeho častiam nemožno navrátiť, ak pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby (§ 4 ods. 1).

Odvolačí súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu v tom, že správny orgán v konaní dostatočne preukázal skutočnú výmeru parcely č. PK X. (ktorá bola sporná), z existujúcich a dostupných dokladov. V dvadsiatych rokoch minulého storočia sa v k.ú. K. uskutočnilo prečíslovanie dovtedy platných parcelných čísel na nové parcelné čísla. Nová pozemkovoknižná parcela č. X. vznikla z pôvodnej parcely č. X., ktorá bola vo vlastníctve E. G. o výmere 230.791 m². E. G. predal parcelu č. X. ako delenú na parcely č. X./1 a č. X. v roku 1928, a to parcelu č. X./1 o výmere 18.198 m² do vlastníctva J. H. a parcelu č. X. o výmere 212.593 m² do vlastníctva J. M. st. a J. M. ml., ktorí uvedenú parcelu v roku 1931 a v roku 1933 ako rozdelenú na parcely č. X. a č. X. predali. Nová pozemkovoknižná parcela č. X. zodpovedá starému miestnemu parc. č. X./2, ktorú kúpil do vlastníctva Dr. E. B. a pozemkovoknižná parcela č. X. zodpovedá starému miestnemu parc. č. X./1.

V „Zozname parciel, ktoré boli rozdelené počas zakladania pozemkovoknižných vložiek v k.ú. K. – tzv. Výkaz XVI“ je pod poradovým č. 29 uvedená „skutočná delba“ parcely č. X. a to tak, že parc. č. X. o výmere 43.160 m² je vo vlastníctve Dr. E. B. a parc. č. X. o výmere 169.433 m² je vo vlastníctve Š. P. a J. rod. G. V zmysle uvedeného Dr. E. B. nevlastnil parc. č. X. o výmere 212.593 m², parcelu o tejto výmere vlastnili J. M. st. a J. M. ml.

Majetok Dr. E. B. a Š. P. bol skonfiškovaný podľa Nariadenia SNR č. 104/1945 Zb. SNR a v prídelovom konaní rozparcelovaný.

Výmera parcely č. PK X. pôvodného vlastníka Dr. E. B. 43.160 m² (4,3160 ha) bola stanovená aj v znaleckom posudku znalca Ing. F. K. č. 4/2005 zo dňa 29.12.2005. Túto výmeru znalec opätovne potvrdil vo svojom vyjadrení po vydanom rozhodnutí najvyššieho súdu a to dňa 05.08.2008. Výmeru parcely č. PK X. v k.ú. K. - 43.160 m² potvrdzuje aj list Správy katastra vo Veľkom Krtíši zo dňa 05.06.2008 označený ako poskytnutie údajov z katastra nehnuteľností.

Poukazujúc na uvedené a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľa nevyhovел a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25 Sp 125/2008-64 zo dňa 12.03.2010 ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal v konaní úspech ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 07. júla 2011

JUDr. Ivan R u m a n a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková